

Přesun lidskoprávních agend na ministerstva vyvolává obavy, zaznělo na veřejném slyšení Senátu

14.7.2026 - Lada Faldynová | Senát PČR

14. července 2026, Praha. V Jednacím sále Valdštejnského paláce se konalo 32. veřejné slyšení horní komory, tentokrát na téma „Budoucnost lidskoprávní agendy v České republice“. Řečníci diskutovali mj. o aktuálních změnách v systému ochrany lidských práv a jejich dopadech na fungování lidskoprávní agendy ve státní správě i ve společnosti. Úvodní slovo pronesli předseda Senátu Miloš Vystrčil a předseda Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Jiří Růžicka.

Veřejné slyšení Senátu

„Přesun lidskoprávních agend z Úřadu vlády na jednotlivá ministerstva vyvolává řadu otázek, na které dosud nemáme přesvědčivé odpovědi. Lidská práva jsou průřezovou oblastí, kterou nelze jednoduše rozdělit mezi jednotlivé resorty a považovat tím věc za vyřešenou. Musíme mít jistotu, že nový systém zachová účinnou koordinaci napříč vládou, jasnou odpovědnost za plnění mezinárodních závazků České republiky a dostatečně silné odborné zázemí. Především však musí skutečně chránit zájmy a práva zranitelných skupin, jejichž hlas bývá ve veřejné debatě nejslabší a které jsou na funkční ochraně ze strany státu nejvíce závislé. Právě proto jsme toto veřejné slyšení svolali,“ vysvětlil iniciátor veřejného slyšení a předseda Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice **Jiří Růžicka**.

Senátorka a zpravodajka veřejného slyšení **Miluše Horská** k tématu uvedla: „V ČR začínáme být svědky postupné a rychlé destrukce státu fungujícího na demokratických principech. Hluboká participace odborníků z terénu, z NNO, zástupců ministerstevch přímo pod kuratelou Úřadu vlády (ÚV) je nenávratně rozprášena. Premiér této země si nepřeje být dostatečně objektivně informován o problémech, které patří mezi více rezortů, o nové legislativě, natož, aby společenské závažné problémy chtěl řešit. Problematika drog, zdravotně postižených osob, dětí, národnostních a náboženských menšin, rovnosti žen a mužů, lidí s jinou sexuální orientací a další témata zasahují často tři, čtyři i více rezortů,“ uvedla senátorka **Horská** a zároveň upozornila: „Odborníci z ÚV, styční důstojníci, jsou rozprášeni kamsi hluboko do jednotlivých rezortů (pokud to nyní nevzdali sami), kde se s nimi nikdo nebude bavit, natož aby mohli koordinovat, vést a řídit nadoborovou agendu palčivých a legislativně náročných problémů. Kromě pár úředníku z ÚV všichni pracovali zadarmo, tak o co tady asi tak jde? Komu vadí odborná debata, abychom nezačali např. homosexuály zase upalovat?“

Program veřejného slyšení byl rozdělený do tří tematických bloků. V prvním se diskutující zaměřili na aktuální změny v systému ochrany lidských práv a jejich dopady na fungování lidskoprávní agendy ve státní správě i ve společnosti. K tématu vystoupili mj. místopředsedkyně Poslanecké sněmovny **Barbora Urbanová** nebo zástupce veřejné ochránkyně práv **Vít Alexander Schorm**. Podle něj způsob změny vyvolává pochybnosti: „Odborná i široká veřejnost byla postavena před hotovou věc, aniž bylo dosud vysvětleno, jak má přesun lidskoprávních agend z Úřadu vlády na jednotlivá ministerstva přispět k lepší ochraně lidských práv,“ uvedl zástupce ombudsmanky **Schorm**.

Druhý blok byl zaměřený na spolupráci terénu a státu, diskutující se v něm zabývali otázkou, jak bude zajištěna efektivní koordinace agendy lidských práv, rovnosti žen a mužů, práv dětí i koordinace agendy národnostních menšin. V Jednacím sále k tomu mluvila mj. senátorka **Adéla Sucharda Šípová**, ministr spravedlnosti **Jeroným Tejc** nebo bývalá zmocněnkyně vlády pro lidská práva **Klára Šimáčková Laurenčíková**. Podle ní je přesun lidskoprávních agend krokem zpět: *„Senátu patří mé velké poděkování za to, s jakou pozorností se věnuje ochraně lidských práv. V dnešní době potřebujeme posilovat společenskou soudržnost a pomáhat zranitelným skupinám více než kdy jindy. Plánovaná restrukturalizace agendy rovnosti žen a mužů a lidských práv na Úřadu vlády je ale krokem zpět. Zásadně ohrožuje přípravu nutných systémových i legislativních změn a oslabuje koordinační roli úřadu v tématech, která se neobejdou bez kvalitní a funkční spolupráce mezi resorty, experty a občanskou sférou.“*

Ve třetím tematickém bloku se řečníci věnovali mezinárodním závazkům České republiky v oblasti lidských práv, budoucnosti plnění evropských standardů ochrany lidských práv a roli státu při koordinaci plnění závazků. S příspěvkem vystoupila například poslankyně **Eva Decroix** a **Veronika Bílková** z Katedry mezinárodního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy.

Po každém bloku měli účastníci veřejného slyšení prostor pro otázky, na které řečníci reagovali. Na závěr diskusi shrnula zpravodajka slyšení **Miluše Horská**. Podle ní se řečníci shodli, že změny v oblasti lidskoprávní agendy nebyly předem dostatečně připraveny ani projednány s odbornou veřejností, což je jedním z důvodů současných obav. Vadí jim zejména odebrání nadresortní úrovně. Zpravodajka **Horská** rovněž uvedla, že z veřejného slyšení vyplynul požadavek k navrácení této agendy na Úřad vlády, a hosty veřejného slyšení ujistila, že tento podnět předá k dalšímu projednání.

Agenda lidských práv, národnostních menšin, postižených, romských záležitostí, neziskových organizací nebo rovnosti žen a mužů nespadá do gesce Úřadu vlády od 1. července a rozdělila se pod jednotlivá ministerstva. V polovině května o přesunu rozhodla vláda.

Závěry z veřejného slyšení byly rovněž shrnuty na tiskovém briefingu, kde vystoupil předseda Senátu **Miloš Vystrčil**, předseda školského výboru **Jiří Růžička** a zpravodajka veřejného slyšení **Miluše Horská**. Záznam tiskového briefingu naleznete na webu Senátu.

Předseda Senátu **Miloš Vystrčil** na tiskovém briefingu uvedl: *„Považuji za naprosto nepřijatelné, aby lidé, kteří v mnoha případech zadarmo pracovali pro stát, byli postaveni před hotovou věc, aniž by jim kdokoliv cokoliv řekl. Takové jednání dle mého názoru jednoznačně vykazuje prvky manipulace. Navíc může dojít k destrukci celého několik let budovaného systému. Když například chcete nastolit rovná práva mužů a žen, tak se to týká sociálních věcí, vzdělávání, zdravotnictví, a týká se to spousty dalších rezortů. Je nesmysl, aby tuto problematiku mělo na starosti jedno ministerstvo. Věřím, že k tomu budeme schopni na úrovni výborů a pléna Senátu přijmout odpovídající usnesení.“*

Záznam 32. veřejného slyšení Senátu je k dispozici na tomto odkaze, přepis pak bude dostupný na tomto odkaze.

<https://www.senat.cz/zpravodajstvi/zprava.php?id=4098>